

ALEGERILE PARLAMENTARE DIN 1946. IMPLICAREA MINISTRULUI DE INTERNE, TEOHARI GEORGESCU

În istoriografie, alegerile parlamentare din 19 noiembrie 1946 sunt considerate cea de-a treia etapă a preluării puterii de către comuniști în România. După momentele 23 august 1944, respectiv 6 martie 1945, aceste alegeri erau prezentate ca o manifestare a voinței națiunii, ca un act de susținere politică a guvernului condus de Petru Groza. Cu alte cuvinte, executivul și mașinăria propagandistică comunistă a vremii țineau să legitimizeze, pe o cale aparent democratică, starea de fapt existentă în administrația centrală a țării și să arate că voința națiunii este ca inclusiv legislativul românesc să fie compus din reprezentanți comuniști. Acest lucru se întâmpla într-o țară pro-monarhică, în care partidele istorice, cu toată dezorganizarea lor de după 23 august 1944, erau susținute aproape în unanimitate. Vorbim despre un fenomen general pentru estul Europei, cel al sovietizării, care, între altele, a cuprins și acest element al legitimării prin alegeri a unei conduceri numite la presiunea Moscovei. În toate cazurile, procesul electoral a fost dirijat, fraudă fiind elementul de bază în desfășurarea tuturor acestor alegeri. Cele din România au făcut parte dintr-o serie care a cuprins Bulgaria și Iugoslavia (noiembrie 1945), Ungaria (1945 și 1947), Cehoslovacia (1946 și 1948), Polonia (ianuarie 1947), RDG (1950)¹. Prin această tactică, puterea de la Moscova urmărea atât manipularea opiniei publice din țările satelit, cât și argumentarea, în fața Occidentului, că populația statelor ocupate de Armata Roșie ar fi de partea comuniștilor.

Istoriografia românească din ultimul sfert de veac a tratat din multiple perspective și cu numeroase surse arhivistice evenimentele legate de alegerile parlamentare din 1946.

În primă instanță, avem în vedere faptul că alegerile în discuție aveau loc într-o perioadă de tensiuni cu rădăcini în evenimentele din timpul guvernelor Sănătescu și Rădescu (perioada de început a acaparării puterii de către comuniști), dar mai ales în realitățile de după 6 martie 1945.

---

¹ Andrew Christopher, Oleg Gordievski, *KGB – istoria secretă a operațiunilor sale externe de la Lenin la Gorbaciov*, București, All, 1994, p. 250-256.

Situația era generată atât de acțiunile antidemocratice și antinaționale ale comuniștilor și militarilor sovietici pe plan intern, cât și de premisele externe – Conferința de la Moscova și cea de la Paris, cu semnarea tratatelor, și presiunea sovietică asupra acestei zone în general. Putem interpreta cooptarea formală a reprezentanților PNL și PNTJ în guvern ca pe un prim semnal pentru atitudinea de mai târziu față de aceste partide². De altfel, alegerile au și avut loc sub egida celor Trei Mari.

Anul electoral 1946 a stat sub semnul luptei dintre tabăra Blocului Partidelor Democratice (BPD), reprezentându-i în esență pe comuniști, respectiv tabăra partidelor istorice (PNTJ și PNL). Direcțiile de desfășurare, precum și rezultatele, erau cunoscute încă de la începutul aceluși an, fiind stabilite în cadrul plenarei CC al PCR din 25-29 ianuarie, iar ministerele și miniștrii angrenați în organizarea și desfășurarea alegerilor reprezentau Internele, Justiția, Propaganda, Armata și Cultele³.

Demersul de față vizează Ministerul de Interne și mai ales pe deținătorul portofoliului, comunistul Teohari Georgescu. Tipograf de meserie și închis de câteva ori în perioada interbelică, secretar al CC al PCR începând cu 1940, T. Georgescu a ajuns subsecretar de stat pe chestiuni administrative în Ministerul de Interne, în timpul celui de-al doilea guvern Sănătescu (noiembrie 1944). Odată cu instalarea executivului condus de Petru Groza, el a trecut fruntea ministerului de resort. Astfel, din ambele posturi, Georgescu concentra în mâna sa suficientă putere cât să controleze poate chiar toate aspectele vieții administrative și sociale ale țării. Mai ales în perioada în care a condus el însuși ministerul, abuzul de putere, și așa enorm, l-a caracterizat și i-a permis să arbitreze conform așteptărilor directivele venite de la Moscova.

Implicarea sa s-a făcut resimțită în toate etapele pregătirii și desfășurării alegerilor din 1946. Chiar înainte de anul amintit am putea detecta în atitudinea lui unele poziții politice privind necesitatea unei conduceri comuniste a României, mai ales în perioada în care era subsecretar de stat. Modul de exprimare, cuvintele folosite, precum și înțelesul lor, constituie exemple relevante pentru limbajul de lemn comunist al perioadei. Deși oarecum moderat față de evoluția stilului discursiv comunist de după proclamarea republicii, implicând unele inserții ce nu se

---

² Dumitru Șandru, *Comunizarea societății românești în anii 1944-1947*, București, Editura Enciclopedică, 2007, p. 187-188.

³ Dinu C. Giurescu, *Falsificatorii: „Alegerile” din 1946*, RAO, 2006, p. 7.

fundamentează pe principiile acestui tip de limbaj, Teohari Georgescu a profitat de orice ocazie pentru a releva opoziția politică între comuniști și democrați. Subliniem în continuare câteva dintre acțiunile, respectiv luările de cuvânt ale șefului Internelor, referitoare la pregătire și desfășurarea acestor alegeri. Ele țin atât de discursul politic, publicat cu generozitate de Editura PCR ori de cotidianul *Scânteia*. Astfel, lupta contra guvernului generalului Rădescu scoate în evidență aspirațiile sale, ale comuniștilor români, în general:

„Cu toate încercările pe care le-am făcut, cu tot spiritul larg pe care l-am pus pentru stabilirea unei conlucrări active în cadrul Blocului, înțelegerea nu este cu putință. Pentru un viitor strălucit pentru țara noastră, pentru o Românie independentă și democratică, trebuie și se va forma guvernul Frontului Național Democratic”⁴.

Cum însă era necesară acaparea întregii puteri, influența i s-a întins spre legislativ. În pasaj identificăm o primă tentativă de a demonstra că tabăra din care face parte este cea corectă, iar opoziția ar fi cea care urmărește destabilizarea lucrurilor. Dacă apar neînțelegeri, nu este vina comuniștilor, prezentați ca oameni de bună credință, ci a celorlalți. Cu alte cuvinte, este un exemplu al opoziției noi-voi, dar și un prim caz al aplicării imperativului „trebuie”, ca metodă de evidențiere a ceea ce consideră comuniștii că ar fi de făcut pentru salvarea situației.

Implicarea șefului Internelor în organizarea scrutinului este vizibilă încă de la plenara CC al PCR din ianuarie 1946, unde, alături de Gheorghiu-Dej, Miron Constantinescu, Ana Pauker, prezenta câteva repere pentru anul electoral care li se așternea în față. Criticile față de relativ slaba implicare a partidului în acaparea puterii le putem considera doar de fațadă, atâta timp cât nu numai că el deținea cele mai importante ministere, dar avea în spatele său garantul sovietic. Plecând de la o astfel de premisă, credem noi, doar cu scop psihologic/mobilizator, ministrul de Interne arată că „pornind de la această plenară, ne angajăm în bătălia cea mare a alegerilor. La o parte cu iluziile, cu faptul că suntem la ministere, la poliție, că totul va merge lin și liniștit [...] să ne considerăm mobilizați de dimineața până seara, să nu ne permitem răgazuri în munca noastră”⁵. În această mobilizare regăsim și unele cifre, menite să asigure certitudinea victoriei extremei stângi în alegeri. Pe lângă cei 6.500 de primari din PCR și Frontul Plugarilor, „sunt 50-60-70.000 de elemente epurate”, iar aparatul de stat se afla sub

---

⁴ *Scânteia*, an I, nr. 22, 12 octombrie 1944, p. 1.

⁵ Giurescu, *Falsificatorii*, p. 85.

controlul celor în cauză. Astfel, concluziona T. Georgescu, „vom avea 70-80% din voturi, vom avea și mai mult de 80%”⁶. Așadar, avea știință de ceea ce va urma, iar alegerile, chiar dacă vor fi promovate ca cele mai democratice din istorie, reprezintă o bătălie. Stilul cazon al tratării scrutinului reclama, evident, o bună mobilizare. El cerea, precum un general de armată sau un strateg militar să nu se facă niciun pas greșit în pregătirea luptei; personal va avea grijă ca tactica gândită împreună cu sovieticii să nu dea greș.

„Elementele epurate” la care făcea referire proveneau din diferite medii, începând cu partidele din opoziție, cel național-țărănesc, respectiv cel liberal, iar mai apoi din instituțiile centrale și locale ale statului, din structurile de protecție și control ș.a. Consolidarea puterii nu se putea face, conform dogmei staliniste, decât prin ruinarea oricărei forme de opoziție, fie ea politică, fie de altă natură, iar anul 1946 este tipic pentru acest mod de acaparare a puterii. Oficial, scopul final al luptei era asigurarea independenței naționale și a dezvoltării țării după război⁷.

În luna ianuarie 1946, se consemna și vizita lui Andrei Vișinski în România, care, în discuțiile purtate cu Petru Groza, abordase atât chestiunea campaniei electorale, cât și tactica privind partidele opozante. Evident, direcțiile de acțiune nu puteau fi decât două: întărirea activității instituțiilor și întreprinderilor controlate de comuniști, a celor industriale, comerciale, bancare, iar apoi continuarea epurărilor și încurajarea dezmembrării partidelor din afara BND/BPD⁸. Tactica era, tot atunci, subtil sugerată de Gheorghiu-Dej, prin referirea la „alegerile libere, așa cum sunt înțelese de către sovietici”⁹. Din nou, cifrele alegerilor erau trasate: 70% pentru Bloc, 20% pentru țărăniști și 10% pentru liberali¹⁰. Dar întâlnirile din ianuarie nu au fost singurele din acel an dintre reprezentanții români și cei sovietici, căci, în 2 și 3 aprilie, la Moscova, avea loc o întrevvedere, tot pe tema alegerilor, între reprezentanții sovietici Viaceslav M. Molotov, G.M. Malenkov, Gheorghiu-Dej și T. Georgescu. Varianta cu care cei doi mergeau la Moscova era colaborarea cu facțiunea liberală a lui Gheorghe Tătăărăscu, propunând o platformă-program care cuprindea naționalizarea BNR și a societăților de asigurări, preluarea controlului asupra creditării și a

---

⁶ *Ibidem*, p. 85-86.

⁷ *Scânteia*, seria a III-a, an XVII, nr. 440, 1 februarie 1946, p. 1.

⁸ Giurescu, *Falsificatorii*, p. 90.

⁹ *Istoria românilor*, vol. IX, București, Editura Enciclopedică, 2008, p. 623.

¹⁰ *Ibidem*.

asociațiilor monopoliste. Ministrul de Interne recunoștea că, deși se avea de mult timp în vedere înaintarea cu un mare bloc politic de stânga în alegeri, unitatea lui ar putea fi perturbată de unele fricțiuni cu social-democrații, în special în mediul rural, însă aceste fricțiuni n-ar fi așa de dăunătoare cum erau cele din interiorul partidelor din opoziție¹¹. De altfel, lumea rurală era oricum pusă într-o situație complicată: seceta și foametea își făceau simțită prezența, iar cele 700.000 de familii beneficiare ale reformei agrare nu-și primiseră titlurile de proprietate¹².

Din discuțiile de la Moscova reiese că masa electoratului prezenta o mare importanță pentru liderii români și sovietici, aceștia temându-se că, în cazul neprimirii titlurilor de proprietate, sprijinul țăranilor era ca și pierdut. De asemenea, găsim analizată și problema participării la vot a militarilor, în număr de 120.000, dar și a femeilor. Din păcate, realitatea societății românești de atunci revela un număr uriaș de analfabeți, reprezentând circa 40% din populație, conform spuselor șefului Internelor¹³. O altă temă a anticipatului proces electoral era dată de chestiunea minorităților. O problemă ridicată la discuții viza luarea dreptului de vot pentru un număr de circa jumătate de milion de etnici germani, minoritate în mod evident ostilă comuniștilor¹⁴. Adevăratele probleme se aflau însă în Ardealul de Nord, recent realipit României, unde populația maghiară se împărțise în două: pe de-o parte cei solidarizați cu comuniștii, aflați în căutarea unor beneficii, iar pe de alta potrivnicii, considerați „reacționari”, solidari cu românii și, politic, cu național-țărăniștii. Nu în ultimul rând, îi amintim pe evrei, a căror atitudine nu-i preocupa pe liderii comuniști¹⁵, în rândul cărora se aflau deocamdată numeroși evrei. Totuși, perioada, ca de altfel și campania electorală, a stat sub semnul acordării de drepturi și libertăți naționale tuturor etniilor țării. În această privință, cu o altă ocazie, discursul lui T. Georgescu era citat de *Scânteia* astfel: „Este frumos să vorbim despre libertate, democrație, independența țării, dar este și mai frumos să știm să

---

¹¹ *Stenograma discuției din 2-3 aprilie 1946 de la Moscova dintre conducerea PC(b) din URSS, I. V. Stalin, V. M. Molotov, G. M. Malenkov și lideri ai PCR, Gheorghe Gheorghiu-Dej și Teohari Georgescu*, în Mihnea Berindei et al., *Istoria comunismului din România. Documente – Perioada Gheorghe Gheorghiu-Dej (1945-1965)*, București, Humanitas, 2009, p. 50.

¹² *Ibidem*, p. 51. Numărul este avansat de Teohari Georgescu, supralicitând estimările lui Gheorghiu-Dej.

¹³ *Ibidem*, p. 52-53.

¹⁴ *Ibidem*, p. 56.

¹⁵ *Ibidem*, p. 57.

luptăm pentru păstrarea acestora”¹⁶. Din nou, relevăm motivul „luptei” drept condiție *sine qua non* a păstrării vii a acestor principii.

În privința laturii financiare aferente organizării alegerilor, discuțiile de la Moscova au evidențiat și unele cifre: cei 15.000 de activiști necesari pentru trei luni de propagandă în teritoriu ar fi costat în total, conform estimării celor de la Interne, 30 de miliarde de lei, o sumă uriașă chiar dacă am ține cont de inflația galopantă din anii respectivi¹⁷.

Evoluția cea mai evidentă în organizarea alegerilor o observăm în perioada verii. Pe 17 mai era finalizată platforma-program a Blocului Partidelor Democratice. Scopul său era „continuarea și desăvârșirea operei de refacere și democratizare a țării, începută la 6 martie 1945”¹⁸. Deși conținutul programului nu face obiectul prezentului studiu, este necesar să subliniem neconcordanța dintre prevederile sale și realitate, atât cea de atunci, cât și de mai târziu. Avem aici în vedere capitolul privind asigurarea unor drepturi cetățenești, precum cel de exprimare, de asociere și libertățile politice. Ies în evidență politicile sociale și educaționale, nevoia judecării „speculatorilor și criminalilor de război”, dar și menținerea „legăturilor de prietenie” dintre România și SUA ori alte state occidentale. Economic, programul promitea încurajarea „inițiativei particulare”, ca parte a procesului de sporire a producției agricole și industriale. Etatizarea Băncii Naționale, combaterea evaziunii fiscale și a birocrăției se înscriau și ele în amintitul program¹⁹. Realitatea de după 1946 va arăta însă o cu totul altă viziune, căci, într-adevăr, o bună parte a temelor prezente în program nu erau deloc specifice unei politici de extremă stânga.

Mai târziu, pe 13 iulie 1946, era promulgată – după lungi dezbateri – *Legea privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Camera Deputaților*²⁰. Poate cea mai importantă schimbare ținea de desființarea Senatului. Deși șeful executivului, P. Groza, susținea că de fapt era vorba de o reformare a Camerei, centralizarea oferea prima premisă a generalizării controlului asupra procesului electoral²¹. Alături de desființarea Senatului,

---

¹⁶ *Scânteia*, an XV, nr. 543, 9 iunie 1946, p. 4.

¹⁷ Berindei, *Istoria comunismului din România*, p. 56.

¹⁸ *Platforma-program a Blocului Partidelor Democratice propusă de Partidul Comunist Român*, în Ioan Scurtu (coord.), *România – viața politică în documente 1946*, București, Arhivele Statului din România, 1996, p. 196.

¹⁹ *Ibidem*, p. 196-206.

²⁰ *Ibidem*, p. 284-287.

²¹ Giurescu, *Falsificatorii*, p. 230.

era eliminată și prima electorală, iar dreptul de vot era acordat inclusiv militarilor. Oricum, restrângerea legislativului era o consecință a comprimării aparatului administrativ, proces puternic susținut de ministrul de interne, Teohari Georgescu. Acesta, în raportul prezentat la momentul adoptării legii de reducere a efectivelor din administrație, acuza extinderea sa exagerată, mai ales cu elemente ale clientelei politice. Scopul prim al reformei era „să pună capăt umflării excesive a aparatului de stat și biurocratismului greoi, inutil și parazit, care apasă din ce în ce mai greu asupra finanțelor statului”²². Tema combaterii „biurocratismului” devenea una generală a limbajului de lemn, perceput ca o trăsătură a „vechiului regim” și caracterizat, ca în exemplul citat, doar prin adjective negative, în cascadă: „greoi”, „inutil”, „parazit”.

În ziua adoptării legii electorale, organul PCR, *Scânteia*, publica unele puncte de vedere ale lui Georgescu privind alegerile. Făcând apel atât la un trecut al „ridicării plugărimii împotriva moșierimii hrăpărețe”, adică al luptei de clasă, dar și la un prezent în care reforma agrară devenise mai mult un instrument de propagandă decât un proces de sprijin economic, el arăta că „pentru prima dată în istoria poporului nostru, nu vor mai fi alegeri ca în trecut, cu furt de urne, cu terorizarea satelor. Vor fi alegeri în care plugărima, poporul, își va putea spune liber cuvântul”²³. „Poporul” era numitorul comun, iar prin comparația între alegerile de „atunci” și cele de „acum” nu se urmărea decât legitimarea nevoii „luptei de clasă”. Viitorul, punctat prin scrutinul din toamnă, trebuia să fie pozitiv. Erau subliniate câteva caracteristici negative ale trecutului, astfel încât comuniștii să aibă ce să rezolve în următorul mandat.

Comuniștii și-au inaugurat campania pornind de la cele discutate la Moscova, la începutul lui aprilie, anume la realizările îndreptate spre țărani și muncitori, estimata lor bază electorală. Deși data exactă a alegerilor era încă o necunoscută, fiind avansate, inclusiv la Moscova, mai multe variante (între ele, luna august, în preajma noii recolte), pregătirile trebuiau începute din timp. Lansarea campaniei PCR a avut loc în stil propriu, printr-un miting la Arenele Romane, cu participarea ministrului de Interne, dar și a altor membri importanți ai partidului. Având în vedere că T. Georgescu însuși avea să candideze pe listele BPD, campania pentru Bloc se suprapunea, putem spune, cu cea pentru promovarea propriei persoane. Presa de

---

²² *Scânteia*, an XV, nr. 538, 4 iunie 1946, p. 3.

²³ *Scânteia*, nr. 570, 13 iulie 1946, p. 1.

propagandă îl prezenta atunci drept cel mai bun șef al Internelor pe care țara l-ar fi avut până atunci („când oare a mai fost primit cu un atât de cald entuziasm un ministru de Interne?”²⁴). Considerat un veritabil „om nou”, Georgescu voia să se prezinte drept omul care trebuia să ridice țara la un nivel nemaiațins. Apelul la trecutul său, la ideea apariției unui lider din rândurile proletariatului modest, era o tehnică aplicată în general de propaganda vremii, menită să sensibilizeze votanții, să ofere o față umană sistemului de tip comunist.

Discursul lui Teohari Georgescu de la Arenele Romane reprezintă o semnificativă mostră de propagandă și de optimism impus. Obsedantul apel la trecutul recent se regăsește încă în primele fraze ale cuvântării. Alegerile trebuiau să vină ca un act de demonstrare a trecerii publicului de partea forțelor politice de stânga. Comparația cu alegerile din perioada interbelică a fost năucitoare: „un scrânciob politic, unde, fără vrerea alegătorilor și împotriva vrerii lor, ieșea cu majoritate suspect de zdrobitoare ba unul ba altul dintre cele două partide, manist și brătienist”²⁵. Acest fel de a câștiga alegerile, care, în mod ironic, va cunoaște valențe mult superioare începând chiar din acel an, dar și reforma electorală liberală, erau făcute responsabile pentru *compromiterea ideii parlamentare*. În discurs a apărut o interogație referitoare la motivele *trăinicieii* alianței partidelor românești de stânga. Explicația, conform vorbitorului, avea în vedere *interesele mari, istorice și naționale*²⁶. Conchidem că, luând formularea izolat, *marile interese* erau reale, dar nu de natura celor enumerate. Acestea vizau acapărarea totală a puterii spre închegarea presiunii totale. Prezentându-și începutul participării la mișcarea comunistă ca opozant ferm al fascismului, ca agent al închegării unei alianțe de stânga românești încă dinainte de intrarea României în război, Georgescu încerca să sensibilizeze auditoriul acuzându-i în același timp pe liderii liberali și național-țărăniști de distrugerile de război. Interesant este modul în care el tratează momentul 23 august 1944: partidele istorice urmăreau salvarea lui Antonescu, în timp de comuniștii și, deocamdată,

---

²⁴ *Scânteia*, nr. 576, 20 iulie 1946, p. 1.

²⁵ Teohari Georgescu, *Discurs rostit în fața cetățenilor sect. III Albastru București – Arenele Romane. 17 iulie 1946*, București, Editura Partidului Comunist din România, 1946, p. 5.

²⁶ *Ibidem*, p. 6.

regele, erau adevărații partizani ai evenimentelor din acea zi²⁷. Deja, trecutul recent era denaturat, pregătindu-se terenul pentru dezastrul ulterior.

Fiind început de campanie, era firească sublinierea rezultatelor guvernării Groza, dar și a principalelor direcții politice de după alegeri. Amintim aici realipirea Ardealului de Nord, reforma agrară și restabilirea legăturilor cu URSS, SUA și cu statele occidentale. Platforma-program a BPD prevedea, cum s-a amintit, etatizarea Băncii Naționale, continuarea reformei agrare, creșterea capacităților de producție în industria metalurgică și extractivă, scăderea impozitării, susținerea învățământului și a culturii. Programul se baza pe popor și de aceea, teoretic, s-ar fi deosebit de programele politice din trecut²⁸.

Problema libertăților cetățenești era și ea abordată în discursul de la Arenele Romane. Evident, după un timp în care acestea păreau prea restrânse, anii de după 1944 veneau cu libertăți socotite chiar prea mari pentru „reacțiunea politică”. Interesant este elementul detenției, evidențiat de T. Georgescu: nu mai erau membri ai PCR în închisoare, dar locul lor era luat de opozanți, aspect pe care, de astă dată, el îl eludează în mod deliberat. Libertatea părea a fi și cheia reformei electorale din acel an²⁹. Partidele opozante, organele lor de presă, rămăseseră singurele bastioane ale adevărului într-o țară cufundată în haos. Atacurile asupra lor nu conțin: „presa reacționară, care a pierdut orice simț al măsurii și decenței, s-a transformat într-un permanent mijloc de provocare politică de esență fascistă”. Mai precizăm că Ion Mihalache era văzut drept „discipol al lui Mussolini”, iar grupările liberale și național-țărăniști erau luate drept „grupări de teroriști fasciști”³⁰ care nu doreau decât pierderea Ardealului de Nord și destabilizarea acestuia prin manifestări șovine. Epitetele negative însoțesc descrierea organelor de presă ale acestora.

Reversul medaliei, BPD, este susținut de muncitorimea din sindicate și din Frontul Unic Muncitoresc, din Confederația Generală a Muncii, dar și de țărani membri ai Frontului Plugarilor³¹. Cuvintele din încheiere a discursului denotă cel mai pur stil bolșevic: „Înainte, pentru câștigarea bătăliei alegerilor, bătăliei libertății poporului, bătăliei viitorului luminos al

---

²⁷ *Ibidem*, p. 8.

²⁸ *Ibidem*, p. 10-11.

²⁹ *Ibidem*, p. 12-13.

³⁰ *Ibidem*, p. 16-17.

³¹ *Ibidem*, p. 20.

scumpei noastre Patrii!³² Este un slogan, o chemare la luptă, căci, din nou, aflăm motivul războiului permanent. În acest imperativ este inserat poporul, ca agent (doar în discursul oficial însă) al antitezei trecut nefast – viitor bun.

Pentru noul legislativ, șeful Internelor candida în județul Timiș-Torontal. Prezentarea candidatului s-a făcut, în presa oficială, într-o serie de primă mână. Astfel, Teohari Georgescu apare drept primul ministru de interne „apărător al libertăților poporului”. „Sprinteneala” și „voiciunea” cu care activitatea sa era descrisă țin, în principiu, de lupta împotriva celor generic tratați drept „dușmani ai poporului”, dar și de scontatul efect al acestei bătălii: „adâncirea democrației”³³. Desigur, o astfel de descriere nu putea veni decât în contextul în care agenții săi controlau, prin forță, toate aspectele vieții politice și sociale ale țării, prin instituțiile de ordine și represiune (poliție, jandarmerie, Corpul Detectivilor ș.a.). Modul de acțiune este simptomatic pentru regim, iar felul în care este descrisă „lupta pentru independența și libertatea poporului român” reprezintă o tot atât de hotărâtă tentativă de convingere asupra realității faptului. Perioadele petrecute în închisoare, faptul că a fost un ilegalist, atacurile la adresa guvernului Antonescu, trebuiau să scoată în evidență devotamentul pentru noua orientare politică. Până și o presupusă declarație a unui ofițer al Siguranței, al cărui nume nu a fost publicat, era prezentată, prin psihologie inversă, cu sugerarea unei interpretări opuse: „Este un comunist fanatic și recalitrant, refuzând la ceretări a face declarații în legătură cu activitatea lui subversivă”³⁴. O biografie reală, dar dotată cu toate artificiile stilistice ale idealismului specific modului de prezentare a ilegalistilor.

Datele vizând activitatea Ministerului de Interne în mandatul său erau prezentate cu regularitate în *Scânteia*, cu atât mai mult în decursul campaniei electorale. Astfel, în preajma adoptării legii electorale și a debutului campaniei BPD, ministrul de resort era privit ca un uriaș șantier. Era necesară o corelare între biografia unui „luptător” și activitatea sa profesională, acum, când putea să și-o desfășoare nestingherit. Era ideea continuității, ca legitimare a celor scrise despre viața sa. Astfel, „din localul de unde altădată porneau ordinele criminale împotriva muncitorilor și țăranilor [...] astăzi sunt împrăștiate în țară scheme, planuri [...] dispoziții și

---

³² *Ibidem*, p. 23.

³³ *Scânteia*, nr. 669, 6 noiembrie 1946, p. 1.

³⁴ *Scânteia*, nr. 669, 6 noiembrie 1946, p. 3.

fonduri pentru reconstrucția țării”³⁵. Remarcăm din nou opoziția trecut-prezent, iar ca dovadă erau enumerate câteva cifre: construirea a 20.000 de case țărănești, electrificarea unor zone întregi, câteva zeci de drumuri județene și poduri noi, dispensare, școli, dar și reabilitarea unor biserici³⁶.

Pe parcursul campaniei electorale, ieșirile în public ori prezentările din presă ale lui T. Georgescu au continuat. Este evident că Blocul se agăța de orice posibilitate de a ataca opoziția, fie că vorbim de promisiunile electorale ale comuniștilor, fie că vorbim de unele fapte ale opozanților. Un astfel de caz, ivit în luna august, se petrecea la o adunare a țăranimii din județul Argeș. „Furtunile de urale” ale celor mobilizați în centrul Piteștiului cu acea ocazie nu puteau decât să stimuleze o altă furtună, cea verbală. Nu numai că erau atacate partidele istorice și organele lor de presă, dar se indica în mod direct că simpatizanții acestora nu-și aveau rostul în mișcarea muncitorească sau plugărească. Apare un pasaj foarte interesant, în care ministrul de Interne vorbește despre pământurile date țăranilor prin reforma agrară: aceste loturi, spunea vorbitorul citând reacțiunea burghezo-moșierească, urmau să fie luate înapoi de către stat, astfel că, vorba opoziției, țăranii erau sfătuiți să nu-l lucreze. Dacă n-am face abstracție de faptul că tocmai acest lucru urma să se întâmple peste trei ani, am spune că referirea a implicat o doză consistentă de risc. Însă, cum cooperativizarea nu putea fi trecută în programul politic al Blocului, informația era luată drept zvon, minciună, calomnie: „minciuni sunt toate aceste câte vi le spun, că guvernul urmărește – sau comuniștii urmăresc – colectivizarea pământului, colhozuri și așa mai departe”³⁷.

În cazul muncitorilor se păstrează aceeași orientare a discursului. Unele sume vehiculate, cum ar fi 2 miliarde de lei acordate întreprinderilor, aveau menirea de a arăta sprijinul executivului pentru producția de bunuri, un sprijin care, din nou, era comparat cu cel care, oficial, nu exista înainte de război. Declarativ, scopul principal al activității guvernului era acela de a îmbunătăți condițiile de viață ale muncitorimii³⁸, masă de manevră confruntată la acel moment cu reale probleme de toate felurile. În general, Georgescu aducea în prim-plan proletariatul ca sprijin necontestat al acțiunilor guvernului, arătând că reconstrucția economică de după război

---

³⁵ *Scânteia*, nr. 574, 17 iulie 1946, p. 1.

³⁶ *Scânteia*, nr. 574, 17 iulie 1946, p. 1.

³⁷ *Scânteia*, nr. 587, 2 august 1946, p. 2.

³⁸ *Scânteia*, nr. 590, 5 august 1946, p. 3.

era rezultatul nu doar al „uriașului șantier” al Ministerului de Interne sau al altor ministere, ci și al efortului lucrătorilor din fabrici³⁹. Afirmția are partea sa de adevăr, ei fiind cei care, într-adevăr, lucrau în condiții grele pentru reabilitarea țării.

O altă temă a campaniei electorale era cea a „organizațiilor subversive”. Termenul este atât de vag, de general, încât, vădit intenționat, orice grup putea fi catalogat astfel, pentru orice fel de manifestări care nu conveneau guvernului. Încă din luna martie, după întrevvederea de la Moscova, starea de spirit a populației era, de fapt, una negativă. Ca măsură preventivă, având în vedere manifestațiile, unele violente, din ultimul an, ministrul de Interne anunța punerea la punct a unor măsuri represive împotriva celor ce organizau și participau la „manifestări huliganice”. În scopul combaterii lor urmau să se folosească toate mijloacele legale de trimitere în judecată a celor responsabili de astfel de acte, dăunătoare, conform lui Georgescu, liniștii țării. În fapt, măsurile luate făceau parte dintr-o largă paletă de acțiuni, de la intimidare verbală până la violență fizică⁴⁰. Nu întâmplător, poate, în aceeași perioadă erau judecați și condamnați Ion și Mihai Antonescu. De altfel, autoritățile vremii conclucrau cu militarii sovietici aflați pe teritoriul țării în scopul împiedicării, împrăștierii, lichidării oricăror manifestații ale opoziției. Chiar în primele săptămâni ale campaniei electorale, *Scânteia* publica un comunicat privind descoperirea unor așa-numite „organizații subversive-teroriste”, susținute de fostul prim-ministru Nicolae Rădescu, și care ar fi urmărit generarea de conflicte între români și celelalte etnii ale țării, acte de sabotaj și, în ultimă instanță, război civil⁴¹. Tot atunci, în cadrul ședinței Biroului Politic al PCR din 26 iulie 1946, Teohari Georgescu arăta că lunar erau operate 1.000 de arestări datorate „atentatelor banditești” la adresa regimului. În aceeași notă, ministrul de Interne solicita organelor competente eliminarea tuturor opozanților politici din aparatul de stat până la alegeri⁴². Din păcate, printre victimele conflictelor politice din acel an se numărau și studenții. Discursul politic, inclusiv cel al lui Georgescu, îi situa în categoria „sabotorilor”, între ei fiind, realmente, oameni potrivnici sistemului bolșevic. În primăvara și vara anului

---

³⁹ *Scânteia*, nr. 530, 25 mai 1946, p. 3.

⁴⁰ Giurescu, *Falsificatorii*, p. 159-160.

⁴¹ *Scânteia*, an XV, nr. 583, 28 iulie 1946, p. 1.

⁴² Marius Oprea, *Bastionul cruzimii (o istorie a Securității 1948-1964)*, Iași, Polirom, 2008, p. 45-46.

1946 avuseseră loc unele proteste studențești în principalele centre universitare ale țării. Un caz fusese cel din 10 mai, de la Cluj, când muncitori ai fabricii Dermata erau mobilizați spre a-i pedepsi pe studenții manifestanți, spărgând ferestrele căminelor și provocându-i. În final, cei arestați au fost tot studenții⁴³. Cazuri similare s-au petrecut și la Timișoara, iar la București, conform comunicatului Ministerului de Interne, doar „spiritul patriotic al multor profesori și al studențimii democrate” a putut menține calmul. De altfel, T. Georgescu decreta la acea vreme sprijinul pentru studenții care-și vedeau de studii în mod „patriotic”, respectiv, lipsa de toleranță față de cei aflați de partea opusă guvernului⁴⁴.

Tot la Cluj, cu două luni înainte de alegeri, ministrul Teohari Georgescu susținea un discurs în termenii obișnuți și adaptat realităților zonei. Din spectrul invocat mai sus al manifestărilor de tip huliganic, șeful Internelor sugera o tentativă eșuată de răsturnare a guvernului, pregătită de PNȚ cu un an în urmă și care, ipotetic, s-ar fi putut repeta oricând. Pentru Ardeal, în viziunea oratorului, o spinoasă problemă o reprezentau manifestările de tip șovin. Principalii vinovați erau, pentru Teohari Georgescu, „elementele reacționare” conduse de Iuliu Maniu, membrilor maghiari ai PCR cerându-li-se chiar să împiedice astfel de acte⁴⁵.

În legătură cu modul de desfășurare a campaniei, dar mai ales a alegerilor, Georgescu a beneficiat de mai multe ieșiri în spațiul public. În amintitul discurs ținut la Cluj, el le recomanda drept „primele alegeri cu adevărat libere”, cu precizarea că reala campanie electorală începuse nu din iulie acel an, cum s-a văzut, ci din 6 martie 1945, cu trasarea în timp a unor ținte precum activarea tuturor persoanelor apte de muncă, creșterea producției, eliminarea speculei, aprovizionarea economatelor ș.a.⁴⁶

Punând cap la cap epurările operate în diferite ramuri și la diferite nivele, rezultând astfel o oarecare așezare a ordinii interne în favoarea comuniștilor, ministrul de Interne nu se sfia să compare așteptatul scrutin cu altele din Occident, evident, aflate sub semnul terorii și al dezordinii. În acest mod, era sugerată superioritatea procesului electoral de la noi față de

---

⁴³ Șandru, *Comunizarea societății românești*, p. 112.

⁴⁴ *Scânteia*, an XV, nr. 555, 25 iunie 1946, p. 1-2.

⁴⁵ *Cum înțelegem noi campania electorală*, în Teohari Georgescu, *O vigilentă apărare a libertăților populare – culegere de discursuri și articole*, București, Editura Partidului Comunist din România, 1946, p. 153-154.

⁴⁶ *Ibidem*, p. 155-156.

cel din Vest. Totodată, în susținerea afirmației, cântărea destul de mult epurarea aparatului polițienesc și al jandarmeriei și eliminarea organizațiilor de tip legionar încă active, concomitent cu reorganizarea penitenciarelor și introducerea unui așa-zis „climat nou” în „reeducarea delincvenților”⁴⁷. Pe lângă siguranța omului și a avutului, T. Georgescu garanta și „libertatea deplină a alegerilor”. Cu trei zile înaintea scrutinului, ministrul de Interne, într-o conferință de presă, arăta importanța reformei electorale din acel an. Argumentul din spatele „adevăratului vot universal” era alcătuit din numere. Acestea reprezentau totalul alegătorilor: aproape 8 milioane de persoane, comparativ cu cei „doar” 3,6 milioane, în perioada interbelică⁴⁸, iar aceasta chiar dacă numeroși cetățeni considerați de neîncredere nu-și primiseră certificatele de alegător⁴⁹. Atât pentru zilele precursore alegerilor, cât și pentru cea a scrutinului, presa puterii prezenta multiple cazuri de tentativă de sabotaj, atitudine fascistă, politică antiguvernamentală operate de partidele liberal și în special național-țărănist. Mai mult, Georgescu îl avertiza pe Maniu asupra interzicerii dreptului său la vot, invocând unele circulare ale PNTJ privind înființarea de „echipe de șoc” cu scopul creării haosului la secțiile de vot, dar și arme găsite asupra membrilor de partid⁵⁰.

În ziua votului, candidatul T. Georgescu își exprima opțiunea electorală „la ora 11.05 [...] împreună cu funcționarii ministerului”, cu precizarea că activitatea sa la minister continua fără întrerupere pe tot parcursul zilei⁵¹. Rezultatele oficiale, o știm, au atribuit o victorie zdrobitoare Blocului. Cele aproape șapte milioane de voturi au fost dirijate către 378 de mandate ale BPD, din 414, respectiv 91,30% din numărul total al voturilor. Vorbim de atingerea unei cifre avansate de Emil Bodnăraș în câteva rânduri pe parcursul anului⁵². În legătură cu sus-amintiții „factori destabilizatori”, ministrul de Interne făcea, la două săptămâni după alegeri, o prezentare generală a cazurilor de acest gen, redată în oficiosul *Scânteia*. Este vorba despre contestațiile depuse de principalele partide de opoziție, considerate nevalabile. Se vorbea despre echipe de observatori și propagandiști, numite „gărzi ale libertății” sau „echipe de șoc”, din nou, folosind ca „dovezi” unele

---

⁴⁷ *Scânteia*, an XV, nr. 678, 17 noiembrie 1946, p. 1.

⁴⁸ *Scânteia*, nr. 681, 20 noiembrie 1946, p. 2.

⁴⁹ Giurescu, *Falsificatorii*, p. 308.

⁵⁰ *Scânteia*, an XV, nr. 681, 20 noiembrie 1946, p. 2.

⁵¹ *Scânteia*, nr. 683, 23 noiembrie 1946, p. 2.

⁵² Giurescu, *Falsificatorii*, p. 326.

circulare ale PNT⁵³. Imediat după anunțarea rezultatelor scrutinului din 19 noiembrie, PNT și PNL lansau un comunicat comun, în care prezentau toate abuzurile la care s-a dat guvernul pentru a-și asigura victoria în alegeri, și aici amintim, de la cenzura presei, întrunirilor și cuvântului, până la redactarea registrelor de alegători, împărțirea cărților de alegător și fraudarea votului⁵⁴.

Aceste alegeri „pătate cu sânge și de fraudă”⁵⁵ au servit drept bază a formării noului guvern, executiv care acum putea conlucra ușor cu legislativul în scopul acaparării întregii puteri în România. Deși doi dintre Cei Trei Mari, respectiv SUA și Marea Britanie, luaseră act de fraudă grosolană, acțiunile lor nu au putut fi decât limitate. Ministerul de Interne a continuat să rămână sub conducerea lui Teohari Georgescu până în 1952, timp în care controlul asupra tuturor sferelor vieții publice s-a întărit prin înființarea unor noi organe de represiune, între ele Direcția Generală a Securității Poporului și Miliția. Acțiunile dirijate de acest ministru și de acest minister au obstrucționat revenirea la democrație în România, normalizarea regăsită târziu, după multe căutări, în paradigmele unei vieți moderne, occidentale.

CRISTIAN CULICIU
Universitatea din Oradea

THE 1946 ELECTIONS. THE INVOLVEMENT OF THE INTERIOR MINISTER, TEOHARI
GEORGESCU. REFLECTION IN THE PUBLIC DISCOURSE AND THE MEDIA

Abstract

In 1946, Romania made a new and definitive step towards the Communist regime. The government was led by Communists already since 6 March 1945. The Prime Minister, Petru Groza, appointed through Soviet mediation, led a Communist government, in which the head of the Ministry of Inner Affairs was a Romanian Communist, Teohari Georgescu. The elections were the topic of a large variety of political debates all through that year. Political relationship with the USSR was centered on this theme as well. T. Georgescu was involved in many of the preparations for the elections and he was also a candidate for the new Parliament.

---

⁵³ *Scânteia*, an XV, nr. 697, 9 decembrie 1946, p. 3.

⁵⁴ Giurescu, *Falsificatorii*, p. 359.

⁵⁵ *Ibidem*.

This paper contains some examples of each of the two directions of activity and also some samples from his speeches, written in the so called *wooden language* of the communist era. The data begins with some of the Romanian Communist Party's meeting, and also with Georgescu and Gheorghiu-Dej's visits at Moscow. The election campaign in the summer and early autumn of 1946 is one of the best examples of the brutality characterizing the Communist grabbing of Romania. Finally, the elections took place on 19 November, but they were no ordinary elections, as they were crudely falsified by the government.

Keywords: Ministry of Inner Affairs, Romanian Communist Party, Teohari Georgescu, election campaign in 1946.